

29.11.2015р.

10 клас
Українська мова

I. Побудуйте і запишіть твір-роздум, у якому з'ясуйте власне розуміння вислову Володимира Винниченка:

«Чудний наш народ – і сильний, і сумний... Мав героїв – і ніхто їх не знав... Усе життя любив волю – і все життя жив рабом... Утворив багатство пісні – і сам її не знає»...

12 балів

II. Запишіть речення, розставте розділові знаки, виконайте синтаксичний розбір (підкресліть члени речення, побудуйте структурну схему, дайте загальну характеристику всій конструкції й компонентам як простим реченням), надпишіть частини мови.

Хмари які з'являлися потім було послано здавалося для того щоб підкреслити його незвичайну синяву і щоб посилати на землю сяйво.

9 балів

III. Поясніть значення лінгвістичного терміна «паронім». Утворіть словосполучення, вибравши потрібне слово-паронім.

Творчий (уява, уявлення); (корислива, корисна) людина; (замітка, примітка) до параграфа; (кришталева, кристалічна) гратка; (показники, показчики) тиснення; (фольклорний, фольклористичний) матеріал; (воєнний, військовий) квиток; (первинне, первісне) суспільство.

5 балів

IV. Підберіть до поданих слів-антонімів синонімічні фразеологізми, запишіть їх синонімічними парами.

Зразок: забути – викинути з голови; запам'ятати – намотати на вус.

Рано-пізно; перебільшувати-применшувати; красивий-некрасивий; веселий-сумний.

4 бали

V. Запишіть числівники словами, поставте їх разом з іменниками в потрібному відмінку.

1. Довжина цієї річки досягає 2685 (кілометр), а площа басейну дорівнює 1480000 (квадратний кілометр).

2. Урни з бюлетенями для голосування було відкрито в присутності 236 (виборець).

3. Довжина озера дорівнює 636 (кілометр).

4. За останні роки було надано квартири 1456048 (житель) столиці, а для 9265 (мешканець) столиці вони будуть збудовані вже цього року.

5. Висота Джомолунгми дорівнює 8774 (метр).

5 балів

Усього – 35 балів

10 клас
Українська література

I. Напишіть твір-роздум на одну із запропонованих тем. Наведіть 2-3 переконливі аргументи, які найкраще підтвердять міркування.

☒ Чи може повість І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я» зацікавити українця, котрий зрікся рідної мови?

- ✗ «Україно, моя Україно, я для тебе на світі живу...»
- ✗ Чи можна вважати Чіпку Варениченка із роману Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» шукачем правди і справедливості?
- ✗ Проблема цілісності натури й порядності людини в оповіданні В. Винниченка «Федько-халамидник».
- ✗ Гідність людини визначається не приналежністю до соціального стану, а чесністю у взаєминах із людьми (за комедією І. Карпенка-Карого «Мартин Боруля»).

12 балів

II. Дайте відповіді на запитання, дотримуючись чіткості й лаконічності у висловлюваннях.

1. Ідея «сродної праці» висловлена в творі ...
2. Які праці Г. Сковороди належать до філософських?
3. Назвіть автора першого історичного роману ...
4. Пісня «За Сибіром сонце сходить» має ... варіанти.
5. Найдавніша датована рукописна пам'ятка Київської Русі...
6. Архаїчна рукописна хрестоматія, яка містить різні вислови та фрагменти з богословських творів ...
7. До «театру корифеїв» входили...
8. Назвіть різновиди суспільно-побутових пісень.
9. Хто і кого назвав «великим артистом зору», «колосальним всеобіймаючим оком України»?
10. «Гомером у селянській свиті» називали...

5 балів

III. Упізнайте художній твір за окремими фактами, короткими цитатами, героями...

1. Знайся кінь з конем, а віл з волем.
2. Дочка була зальотна птиця
І ззаду, спереду, кругом;
Червона, свіжа, як кислиця,
І все ходила павичом.
Дородна, росла і красива,
Пристапна, добра, не спесива,
Гнучка, юрлива, молода ...
3. Малого сліду не покину
На нашій славній Україні.
На нашій – не своїй землі.
4. ... чужою смертю не куплю собі волі.
5. Вже дівчина доросла, хороша та пишна, як королівна.
6. Заворушилася пустиня.
Мов із тісної домовини
На той останній Страшний суд
Мерці за правдою встають.
7. Не жаль мені ні села, ні роду, жаль мені тільки чоловіка.
8. Гомоніла Україна,
Довго гомоніла,
Довго, довго кров степами
Текла-червоніла.
9. Лучче живий хорунжий, як мертвий сотник.

10. Палкий, як порох, сміливий, як голодний вовк, він усіх побивав, над усіма верховодив.

5 балів

IV. Виконайте тестові завдання.

1. Назвіть твір, у якому Т. Шевченко висловив цей пристрасний заклик:

*Борітеся – поборете.
Вам Бог помагає!
За вас правда, за вас слава
І воля святая.*

- А «І мертвим, і живим...»
- Б «Заповіт»
- В «Кавказ»
- Г «Єретик»
- Д «Великий льох»

2. Який із названих творів Г. Квітки-Основ'яненка написаний російською мовою?

- А «Салдатський патрет»
- Б «Сердешна Оксана»
- В «Пан Халявський»
- Г «Маруся»
- Д «Конотопська відьма».

3. Темою якого з цих творів є розкриття узагальненого образу українського суспільства періоду Руїни (після смерті Б. Хмельницького)?

- А «Гайдамаки» Т. Шевченка
- Б «Чорна рада» П. Куліша
- В «Сорочинський ярмарок» М. Гоголя
- Г «Конотопська відьма» Г. Квітки-Основ'яненка
- Д «Сафат Зінич» Ю. Федьковича.

4. Який із цих творів Григорій Тютюнник написав під враженням від пісні сліпого бандуриста?

- А «Оддавали Катрю»
- Б «Три зозулі з поклоном»
- В «Син приїхав»
- Г «Дикий»
- Д «Деревій».

5. Який вид стопи використано у цьому вірші?

*Задивляюсь у твої зіниці –
Голубі й тривожні, ніби рань.
Крешуть в них червоні блискавиці
Революцій, бунтів і повстань.*

(В. Симоненко)

- А хорей;
- Б амфібрахій;
- В ямб;
- Г спондей;
- Д бакхій.

6. Який із цих образів роману «Чорна рада» П. Куліш створив за принципом сатиричного «зривання масок»?

- А Кирило Тур;
- Б Яким Сомко;
- В полковник Шрам;

Г Леся Череванівна;
Д Іван Брюховецький.

3 бали

V. Розкрийте питання.

Якби Вам запропонували вибудувати ступінчасту піраміду «совісті» й розташувати на ній героїв роману Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повні?», кого б ви помістили на самому вершечку цієї піраміди? Чому?

6 балів

Усього – 31 бал

Загальна кількість балів

66